

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok VI.

WARSZAWA, DNIA 15 LUTEGO 1929 R.

Nr. 3.

TREŚĆ:

Wyższe przerachowanie i konwersja obligacji pożyczek państwowych z lat 1918 — 1920	str. 25	Postępowanie się wykazem dowodów inkasowych zwróconych nawet w razie odsyłki jednej sztuki	str. 26
Udostępnienie pracownikom korzystania z biblioteki oddziałowej	25	Walne Zebranie Akcjonariuszów Banku Polskiego	26
Zaznaczanie nazwiska klienta na wylosowanych obligacjach, skupowanych na rachunek Ministerstwa Skarbu.	25	Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej	28
Postępowanie z biletami z doklejoną częścią biletu fałszywego do autentycznego	26	Wydatki państw	28
Odsyłanie do Państwowych Zakładów Graficznych tylko biletów niewątpliwie fałszywych.	26	Zniżenie stopy dyskontowej w Niemczech	28
		Położenie gospodarcze Polski w styczniu 1929 r. na podstawie sprawozdań Oddziałów	30
		Rachunek Zastępstw (obróć gotówkowy) za rok 1928	36

Wyższe przerachowanie i konwersja obligacji pożyczek państwowych z lat 1918 — 1920.

(Dział VII Spisu Okólników).

W Dzienniku Ustaw Nr. 3 z 17 stycznia 1929 r., poz. 22, ogłoszono ustawę z 19 grudnia 1928 r. o ponownem przedłużeniu terminu przerachowania i konwersji zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu pożyczek państwowych z lat 1918 — 1920 do dnia 31 grudnia 1929 r.

Na powyższą ustawę zwraca się uwagę Oddziałów, w celu odpowiedniego informowania zainteresowanych klientów, którym należy — na żądanie — wydawać w dalszym ciągu zaświadczenia subskrypcji lub konwersji wymienionych pożyczek. W związku z tem nie obowiązuje do 1 stycznia 1930 r. treść notatki w Wiadomościach Banku Polskiego Nr. 2 z 31 stycznia 1928 r., str. 8, natomiast notatka w Nr. 3 z 15 lutego 1928 r., str. 24 oraz list okrężny Nr. 32 z 17 lutego 1926 r. są nadal aktualne.

Udostępnienie pracownikom korzystania z biblioteki oddziałowej.

(Dział I Spisu Okólników).

Biblioteki w wielu Oddziałach znajdują się w gabinetach Dyrektorów lub też pod ich zarządem, skutkiem czego pracownicy niejednokrotnie nie mogą korzystać z książek i czasopism w chwilach dla nich najodpowiedniejszych, gdyż przeszkadzałoby to normalnym zajęciom Dyrektorów. Wobec tego przypomina się treść notatki w Wiadomościach Banku Polskiego Nr. 20 z 31 października 1927 r., str. 175, z nadmienieniem, że wypożyczanie książek, kontrola oraz prowadzenie katalogu powinno być powierzone jednemu z urzędników starszych stopniem płacy, któryby mógł poświęcić więcej czasu sprawom biblioteki i czasopism.

Zaznaczanie nazwiska klienta na wylosowanych obligacjach, skupowanych na rachunek Ministerstwa Skarbu.

(Dział I i VII Spisu Okólników).

Okólnikiem Nr. 108 z 29 listopada 1928 r. polecono zaznaczać nazwisko klienta na marginesie odwrotnej strony obligacji, skupionych na rachunek „Papiery procentowe własne”. W związku z tem wyjaśnia się, że podawanie nazwiska obowiązuje również na umorzonych albo wylosowanych obligacjach, skupowanych na rachunek „Ministerstwo Skarbu za komisowy skup wylosowanych obligacji państwowych”.

Postępowanie z biletami z doklejoną częścią biletu fałszywego do autentycznego.

(Dział XIII Spisu Okólników).

Wobec nasuwających się Oddziałom wątpliwości co do sposobu postępowania z biletami z doklejoną częścią biletu fałszywego do autentycznego lub odwrotnie, wyjaśnia się, że bilety tego rodzaju należy uważać za podrobione i postępować z nimi analogicznie, jak z biletami fałszywymi, t. j. część biletu fałszywego opatrywać stemplem „Fałszywy”.

Odsyłanie do Państwowych Zakładów Graficznych tylko biletów niewątpliwie fałszywych.

(Dział XIII Spisu Okólników).

Do Państwowych Zakładów Graficznych odsyłane są bardzo często bilety autentyczne, uznane przez Oddziały za fałszywe. Ażeby temu zapobiec, winny Oddziały w wypadkach niemożności samodzielnego orzeczenia, czy zatrzymany bilet jest niewątpliwie fałszywy — przysłać go do Skarbcza Emisyjnego.

Posługiwanie się wykazem dowodów inkasowych zwróconych nawet w razie odsyłki jednej sztuki.

(Dział IX Spisu Okólników).

W Okólniku Nr. 2 z 8 stycznia 1929 r. nadmieniono, że zastosowanie wykazu dowodów inkasowych zwracanych (form. Nr. 102) jest podobne jak różowego przy odsyłce weksli portfelowych. Wyjaśnia się więc, że wspomnianego wykazu należy używać przy zwrocie nawet jednego dowodu.

Dowody inkasowe klientów, nieposiadających rachunków żyrowych, wpisuje się w wykazie oddzielnymi pozycjami (każdy dowód osobno); w załączniku kosztów protestu (form. Nr. 60) podaje się również każdy dowód taki oddzielnie wraz z należącymi do niego kosztami.

Walne Zebranie Akcjonariuszów Banku Polskiego.

Dnia 7 lutego 1929 r. odbyło się Walne Zebranie Akcjonariuszów Banku Polskiego, na którym było obecnych 138 osób, reprezentujących łącznie z posiadanymi pełnomocnictwami 227 akcjonariuszów oraz 874.516 akcji, rozporządzających 11.690 głosami.

Obradom przewodniczył Prezes Banku, p. Stanisław Karpiński, który otworzył Zebranie o godzinie 10 minut 25, stwierdzając, że — zgodnie z art. 15 i 78 statutu Banku — ogłoszenie o zwołaniu Walnego Zebrania zamieszczone zostało w Monitorze Polskim Nr. 9 z 11 stycznia 1929 r., zaś bilans ostateczny i rachunek zysków i strat w Monitorze Polskim Nr. 13 z 16 stycznia 1929 r.

Przedmiotem obrad były następujące sprawy:

1) zatwierdzenie sprawozdania Banku za rok 1928 wraz z bilansem, rachunkiem zysków i strat oraz projektowanym podziałem zysków;

2) wybór 3 członków Rady i 3 zastępców oraz 5 członków Komisji Rewizyjnej i 3 zastępców.

Na sekretarza Zebrania p. Prezes powołał p. Edwarda Szydłowskiego, zaś do obliczania głosów zaprosił pp.: Józefa Dangla, Władysława Demby, Antoniego Dunina, Tadeusza Findeisena, Jakóba Gliwica, Kazimierza Grosmana, Pawła Heilperina, Mieczysława Hofmana, Bernarda Holenderskiego, Franciszka Karpińskiego, Stanisława Libickiego, Eugenjusza Łopuszańskiego, Feliksa Merunowicza, Wacława Ostrowskiego, Bolesława Pawlikiewicza, Stanisława Rychłowskiego, Dymitra Szarzyńskiego, Leona Szpera, Marjana Szydłowskiego, Władysława Tarchalskiego, Apolinarego Thieme, Jana Zaglenicznego i Władysława Żurawskiego.

Przystąpienie do rozpatrzenia pierwszego punktu porządku dziennego p. Prezes Banku poprzedził następującym przemówieniem:

„Drukowane sprawozdanie Banku daje nie tylko pełny obraz przebiegu i rezultatów działalności Banku, lecz zarazem wyraża pogląd władz Banku na położenie wszystkich ważniejszych dziedzin życia gospodarczego Polski. Sprawozdanie to stwierdza niewątpliwie rozwój większości naszych gospodarstw, jednakże nie należy wyciągać z tego wniosku, aby rozwój ten miał nas całkowicie zadowalać. Nie widzimy bowiem ani powstawania nowych większych przedsiębiorstw, ani też znacznego rozszerzania istniejących, przyczem wydajność ich dochodowa pozostawia bardzo dużo do życzenia.

Bank Polski jest świadomy tego stanu rzeczy i musi użyć wszelkich wysiłków, aby w zakresie swego oddziaływania przyczyniać się nadal do dalszego rozwoju życia gospodarczego.

Jeżeli chodzi o właściwą działalność Banku, to w tej dziedzinie należy uwypuklić świetny stan naszego pieniądza, ustabilizowanego na nowych zasadach w końcu 1927 r.

Podstawy złotego, wzmocnione wpływami z pożyczki stabilizacyjnej, okazały się tak silne, że w najmniejszym stopniu nie osłabił go olbrzymi deficyt bilansu handlowego ub. r. Deficyt ten wyniósł aż 850 mil. zł., podczas kiedy zapasy kruszcowo-walutowe Banku zmniejszyły się zaledwie o sumę poniżej 50 mil. zł. Z tego wynika, że złoty nasz ma tak silne podstawy, że sam przez się może wywoływać dopływ kapitału zagranicznego, niezbędny dla wyrównania niedoboru bilansu handlowego. Z przykrością jednak zaznaczyć muszę, że wzrastającemu coraz bardziej zaufaniu zagranicy do naszych stosunków pieniężnych nie odpowiada wewnętrzne zaufanie do naszego pieniądza. Cóż bowiem widzimy? Cały szereg obrotów załatwia się jeszcze nie w złotych, lecz w obcej walucie, przeważnie dolarowej, a na kresach wschodnich — w rublach złotych. Możliwy nie mieć przeciwko temu, gdyby tego rodzaju obliczenia odnosiły się do większych czynności długoterminowych, jednakże wiadomo nam, że — niestety — obca waluta występuje i przy obrotach na mniejsze sumy. Takie postępowanie niewątpliwie podważa zaufanie w szerokich warstwach i dlatego musi być przez Bank Polski jak najmocniej potępione. Ponieważ w gronie akcjonariuszów, przybywających na Walne Zebranie Banku Polskiego, chcę widzieć przede wszystkim przyjaciół Banku, przeto zwracam się z gorącym wezwaniem do Panów, abyście w zakresie swoich wpływów zwalczali tego rodzaju przejawy nieufności do stałości złotego.

Proszę pamiętać, że nowy statut Banku nakłada nań obowiązek bezzwłocznej wymiany biletów Banku na pełnowartościowe waluty bez względu na cel zapotrzebowania. Tem przede wszystkim różni się nasz obecny statut od dawnego, przy którym nie było obowiązku wymiany, czyli, że Bank mógł lecz nie musiał odstępować obcych walut i dlatego sprzedawał je tylko na cele gospodarczo uzasadnione.

Drugą bolączką naszej działalności bankowej w r. ub. była niemożność obniżenia stopy dyskontowej, która przez cały rok utrzymana została na jednym poziomie 8%. Stopy tej obniżyć się nie dało, gdyż rynek pieniężny nie pozwalał na to, wszelkie zaś nieliczące się z warunkami rynku pieniężnego zmiany stopy muszą być uznane za błędne, gdyż osłabiają wpływ banku emisyjnego na wartość kredytową pieniądza. Poza tem istnieje obawa, że obniżka stopy dyskontowej w czasie dużego zapotrzebowania pieniędzy na rynku może spowodować zmniejszenie dopływu pieniędzy z zewnątrz kraju, co byłoby wysoce szkodliwe.

Tem krótkim przemówieniem pragnąłem uzupełnić rozdane Panom sprawozdanie Banku i wzywam Panów do jego rozpatrzenia, zapewniając, że wszelkie żądane wyjaśnienia będą Im natychmiast udzielone”.

W dyskusji nad sprawozdaniem Banku brali udział pp.: Paweł Heilperin, Paweł Ławkowicz i Kazimierz Grosman. P. dyr. Paweł Heilperin w końcu swego przemówienia zwracał uwagę na niebezpieczeństwo, mogące wyniknąć dla posiadaczy akcji Banku Polskiego z powodu zbyt liberalnego stosowania uproszczonego postępowania przy unieważnianiu akcji w myśl 8-go art. statutu Banku. Zdaniem p. Heilperina unieważnianie akcji według uproszczonego sposobu, przewidzianego w art. 8 statutu, może być dokonywane tylko na wniosek akcjonariuszów, zapisanych do księgi Banku, natomiast nie mogą tego żądać niezapisani posiadacze akcji, którzy mogą dochodzić swych praw do zagubionych akcji na zasadzie nowej ustawy o spółkach akcyjnych (art. 173), lecz nie na mocy 8-go art. statutu.

Po odczytaniu przez p. Stanisława Lipińskiego sprawozdania Komisji Rewizyjnej, Walne Zebranie zatwierdziło jednogłośnie sprawozdanie za rok 1928, bilans ostateczny z 31 grudnia 1928 r., oraz rachunek zysków i strat wraz z wyszczególnionym podziałem zysków, przyczem przypadająca dywidenda 16 złotych od jednej akcji I emisji i 10 złotych od jednej akcji II emisji ma być wypłacana począwszy od 8 lutego 1929 r.

Przystępując do drugiego punktu obrad, p. Prezes zaznaczył, że na miejsce p. Romana Rybarskiego, który ustąpił w roku ubiegłym, wszedł do Rady — zgodnie z art. 25 statutu — zastępca p. Andrzej Wierzbicki. W myśl art. 26 statutu ustępują obecnie — według starszeństwa wyboru — panowie: Zygmunt Chrzanowski, Alfred Falter i powołany d. 19 kwietnia 1928 r. aż do najbliższego Walnego Zebrania zastępca p. Andrzej Wierzbicki. Zastępców członków Rady oraz członków Komisji Rewizyjnej i ich zastępców wybiera się — w myśl art. 45 statutu — corocznie.

Po zakończeniu obliczania głosów, wrzucanych do zapieczętowanych skrzynek wyborczych, p. Prezes odczytał rezultat wyborów:

a) do Rady Banku wybrani na 3 lata:

pp.: Zygmunt Chrzanowski
Alfred Falter
Andrzej Wierzbicki

b) na zastępców do Rady wybrani na 1 rok:

pp.: Włodzimierz Seydlitz
Marjan Boziewicz
Paweł Geisenheimer

c) do Komisji Rewizyjnej wybrani na 1 rok:

pp.: Tomasz Kociatkiewicz
Stanisław Lipiński
Leopold Skulski
Adolf Sturm
Stefan Laurysiewicz

d) na zastępców do Komisji Rewizyjnej wybrani na 1 rok:

pp.: Stefan Brun
Emil Hupert
Seweryn Samulski.

Zebranie zamknięto o godzinie 12 minut 30.

Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej,

które zgodnie z Okólnikiem Nr. 38 z 11 maja 1925 r. należy zaznaczyć w „Wiadomościach Banku Polskiego” Nr. 1 z 15 stycznia 1929 r., str. 12:

Anglja z $4\frac{1}{2}\%$ na $5\frac{1}{2}\%$ od dn. 6.II. 1929 r.

Wydatki państw.

P A Ń S T W A	Waluta państwa	Wysokość absolutna w milionach		Wrost %	Na głowę mieszkańca złotych			
		1913	1927		1913	1927	M a x i m u m	
							Rok	Wysokość w złotych
Wielka Brytania . . .	Funt szterl.	197,49	812,64	301	184,86	795,99	1920/21	958,38
Holandja	Floreny hol.	238,7	647,0	170	139,93	308,57	1918	559,74
Stany Zjednoczone . .	Dol. St. Zjedn.	762,1	3.643,7	391	73,24	276,88	1919/20	480,51
Szwecja	Korony szwedz.	259,6	745,83	187	110,24	292,38	1922	395,43
Francja	Fr. złote	5.066,9	9.305,8	83	220,62	391,25	1927	391,25
Niemcy	Marki niem.	4.308,9	9.135,2	112	138,02	307,88	1926/27	307,88
Szwajcaria	Fr. Szwajc.	105,1	305,2	190	46,54	132,72	1920	201,66
Polska	Złote	—	2.554,0	—	—	85,55	1927/28	85,55

Źródło. Wiadomości Statystyczne.

Zniżenie stopy dyskontowej w Niemczech.

Propagowane od dłuższego czasu obniżenie stopy dyskontowej Banku Rzeszy przeprowadzone zostało z dniem 12 stycznia b. r. w ten sposób, że stopę dyskontową zmniejszono z 7 na $6\frac{1}{2}\%$, lombardową zaś z 8 na $7\frac{1}{2}\%$. Jak zwykle, tak i przy tej okazji nie omieszczało kierownictwo Banku Rzeszy ogłosić umotywowanie zmiany stopy, przyczem niektóre ustępy komunikatu ujęte zostały w formie pewnego rodzaju lekcji dla sfer gospodarczych.

W komunikacie swym oznajmia Bank Rzeszy, że od chwili ostatniej wyżki stopy dyskontowej z 6 na 7% w dniu 4 października 1927 r. najważniejsze pozycje jego bilansów wykazały rozwój następujący:

(W milionach marek)				
	Złoto i dewizy		Ogólny stan pożyczek i lokat	Obieg banknotów
	zaliczone do pokrycia			Obieg pieniężny ogółem
7. X. 1927 r.	2.008	2.760	4.004	5.915
7. I. 1928 r.	2.150	2.752	4.171	5.861
7. IV. „	2.157	2.770	4.411	6.079
7. VII. „	2.345	2.426	4.427	6.058
7. X. „	2.639	2.512	4.592	6.255
7. I. 1929 r.	2.887	2.248	4.484	6.120
Zmiany od 7. X. 27 r.	+879	—512	+480	+205

Znaczny spadek pożyczek i lokat, uzasadniony przebiegiem konjunktury gospodarczej, nie wywołał jednak skurczenia obiegu biletów, a nawet przeciwnie obieg zwiększył się, lecz przede wszystkim

z powodu przyrostu rezerw złota i dewiz. Te ostatnie znowu napływały do Niemiec w związku z krótko- i długoterminowymi pożyczkami zagranicznymi. Tak poważne wzmocnienie rezerw kruszcowych uważał Bank za wystarczający powód zmiany stopy i to tem więcej, że równocześnie tracił on przez kurczenie się swego portfela wpływ na rynek pieniężny.

Po takim uzasadnieniu zwraca się Bank do społeczeństwa z wezwaniem, w którym daje wyraz przekonaniu, że niższa stopy nie wywoła ujemnego wpływu na poziom cen, albowiem należy liczyć się nietylko z powiększeniem obiegu banknotów, ile raczej z pewnym ubytkiem pokrycia banknotów. Wreszcie zwraca Bank z całym naciskiem uwagę społeczeństwu na stan rynku kapitałowego i stwierdza, że niższa stopy nie wywoła na nim odprężenia. Rynek kapitałowy wymaga też daleko idącej wstrzeźliwości ze strony instytucji emitujących listy zastawne i obligacje, wobec czego Bank przestrzega stanowczo przed nowem, silniejszym jego wyczerpywaniem.

Dość pesymistycznie nastrojony komunikat Banku znalazł w prasie całkowite poparcie i uznanie. Równocześnie jednak wyraża ona nadzieję, że w niedalekiej już przyszłości Bank będzie mógł przystąpić do dalszego obniżenia stopy o $\frac{1}{2}\%$, gdyż obecna zmiana nie wywoła żadnych ujemnych następstw, natomiast istniejące nadal duże rozpięcie między stopą prywatną a stopą Banku nie pozwoli temu ostatniemu nawiązać łączności z rynkiem pieniężnym.

Niezależnie od przyczyn, wymienionych w komunikacie i przytaczanych przez prasę, w zmianie niemieckiej stopy dyskontowej tkwią niewątpliwie powody głębsze.

Na podstawie obserwacji całego gospodarstwa niemieckiego, a przede wszystkim ostatnich wydażeń w zakresie uregulowania odszkodowań, należnych państwu sprzymierzonym, można dopatrzeć się dwóch wielkich problemów, które, zdaje się, wpłynęły ostatnio na politykę Banku Rzeszy. Należy do nich po pierwsze sprawa złota, szczególnie drażliwa dla Banku Anglii, następnie zaś zbliżające się rokowania o ustalenie zobowiązań reparacyjnych. Jedna i druga kwestja kryje w sobie duże niebezpieczeństwa, lecz zarazem i wielkie możliwości dla Niemiec. Umiejętne bowiem wykorzystanie trudnych i zawiłych sytuacji może dać im w rękę liczne argumenty w walce o obniżenie świadczeń, jakie nałożył na nie plan Dawes'a i o stworzenie dla nich szerokiego pola do ekspansji handlowej. Prezydent Banku Dr. Schacht, który objął obecnie ważny postereunek w komisji, która ma zbadać zdolność płatniczą Niemiec i cały problem spłaty odszkodowań, był z natury rzeczy głównym rzecznikiem uprawianej konsekwentnie polityki gromadzenia zapasów złota, mimo głosów sprzeciwu i protestu ze strony Anglii. W ten sposób skoncentrował on w swym ręku najważniejsze sprawy, dotyczące spłaty odszkodowań, a z podwładnej sobie instytucji utworzył doniosłe i skuteczne narzędzie do przeprowadzania planów na szerokiej płaszczyźnie międzynarodowej. Stąd zadania wewnątrzno-gospodarcze, stanowią na tle wspomnianych, zasadniczych problemów tylko drobną część zainteresowań Banku Rzeszy.

W ostatnich pięciu latach uprawiał Bank Rzeszy systematyczną politykę gromadzenia złota.

Koniec grudnia	W milionach marek
1924	760
1925	1.208
1926	1.831
1927	1.865
1928	2.729

Energiczny skup złota pozwolił też Bankowi Rzeszy oddziaływać hamująco na wybujałe emisje różnych instytucji kredytu długoterminowego i miast niemieckich które nie zawsze udawało się powstrzymać środkami administracyjnymi. Mimo zakazów lokowały wspomniane instytucje zagranicą swe papiery już to bezpośrednio, już to drogą okreśną przez banki względnie giełdy krajowe. Pewne oczyszczenie giełd światowych z walorów niemieckich uważał zaś Bank Rzeszy za pożądane, gdyż liczy się z emisją obligacji, jakie zostaną wydane z chwilą skomercjalizowania spłat reparacyjnych. Nie należy, zdaniem jego, zamykać sobie drogi drobnymi długami do wielkiej pożyczki międzynarodowej.

Ogłoszenie ostatniego raportu agenta reparacyjnego stało się obok nominacji członków komisji opiniodawczej punktem zwrotnym w polityce Banku Rzeszy. Kompleks zagadnień związanych z odszkodowaniami wojennymi znalazł już się na drodze do rozwiązania. Rezerwy złota są już dostateczne i dla zjednania sobie opinii angielsko-francuskiej finansjery, można było przystąpić do działań, wywołujących odprężenie na poszczególnych rynkach kapitałowych. Niższa stopy Banku Rzeszy usuwa częściowo potrzebę podwyższenia dyskonta w Anglii¹⁾, ułatwia też stanowisko Bankowi Francji. Kapitały zagra-

¹⁾ Jeżeli Bank Anglii musiał jednak w ostatnich dniach podwyższyć stopę, uczynił to z uwagi na odpływ złota do Ameryki.

niczne, nie znajdując odpowiedniej premii w stopie procentowej, zaczęły wycofywać się z kraju, na którym ciąży nieokreślony jeszcze bliżej dług na rzecz mocarstw i którego banknoty są niewymienialne na złoto. Płynność rynków angielskiego i francuskiego nie tylko utrzyma się w tem położeniu, lecz dozna jeszcze pewnego pogłębienia, które mogą jednak osłabić tendencje na amerykańskim rynku pieniężnym.

Są jeszcze i inne korzystne skutki dla gospodarstwa niemieckiego, niezależnie od atutów politycznych, jakie daje ostatnie pociągnięcie. Mianowicie obciążenie gospodarstwa odsetkami na rzecz zagranicy zmniejszy się, tak z powodu odwołania części kredytów, jak i obniżenia stopy od tych, które zechcą lub będą musiały pozostać. Dłużnik niemiecki nie zechce płacić wyższych odsetek, jeżeli może uzyskać w kraju kapitał na dogodniejszych warunkach. Z drugiej zaś strony kapitał zagraniczny, znający już teren, niechętnie będzie go opuszczał, zwłaszcza, że nawet po ostatniej zniżce rynek niemiecki zapewnia największą stosunkowo pewność i rentowność wśród wszystkich środkowo-europejskich rynków finansowych.

Położenie gospodarcze Polski w styczniu 1929 r.

na podstawie sprawozdań Oddziałów.

Rynek pieniężny. Międzysezonowy spadek obrotów w przemyśle i handlu oddziaływał w styczniu łagodząco na brak gotówki. Odwoływanie się do instytucji kredytowych nie przybrało większych rozmiarów i wyraziło się w zmniejszonej podaży materiału wekslowego w bankach prywatnych i w Banku Polskim. W dalszym ciągu zapotrzebowanie kredytu w okręgach rolniczych było większe, aniżeli w przemysłowych, skutkiem zastoju w handlu zbożowym i regulowania przypadających obecnie zobowiązań.

Banki, posiadając dostateczne ilości gotówki, uzupełniały swoje zasoby dewizowe, uszczuplone znacznie w końcu ubiegłego roku. Pomimo stałego wzrostu wkładów i dopływu krótkoterminowych kapitałów zagranicznych zmuszone były banki w okresie przewlekłej ciasnoty pieniężnej odwoływać się w coraz większym stopniu do redyskonta w Banku Polskim. Wykorzystanie przyznanych kredytów przez banki, wynoszące 30 listopada 1927 r. 57·7%, wzrosło 31 października 1928 r. do 81·9%, a 31 grudnia 1928 r. do 89·9%.

Ujednolajnienie płaconych przez banki odsetek od wkładów znalazło swój wyraz w zmianie dotychczasowej umowy międzybankowej. Zwyżka stawek procentowych a w szczególności powszechne zastosowanie dobrze oprocentowanych książeczek oszczędnościowych powinno wpłynąć na przyspieszenie procesu kapitalizacyjnego i zatamowanie odpływu wkładów zagranicę. Nowa umowa została wprowadzona w życie od 1 lutego r. b. Następujące stawki procentowe obowiązujące będą od wkładów na:

	rachunkach bieżących złotowych	rachunkach bieżących dolarowych
wkłady bez wypowiedzenia	6 $\frac{0}{10}$	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$
„ z wypowiedzeniem:		
a) jednomiesięcznym	7 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	6 $\frac{0}{10}$
b) trzymiesięcznym	8 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	7 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$
c) sześciomiesięcznym i dłużej	9 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	8 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$

Podkreślając dalszy dopływ wkładów do instytucji finansowych, należy dodać, że na czoło wysuwają się pod tym względem komunalne kasy oszczędności. Zaufanie, które sobie zdobywają te instytucje wśród stanu średniego, pozwala im na stopniowe odzyskiwanie przedwojennego znaczenia w życiu gospodarczym i rozszerzanie działalności na operacje długoterminowe.

Istnieje również w dalszym ciągu dopływ kapitałów zagranicznych. Nie ograniczają się one wyłącznie do lokat w bankach, lecz płyną bezpośrednio do przemysłu, przejmując portfele akcji niektórych przedsiębiorstw.

Wobec sezonowego spadku produkcji w wielu gałęziach przemysłu i skurczenia się obrotów handlowych, zmniejszyła się w styczniu działalność kredytowa Banku Polskiego. Portfel wekslowy wykazuje spadek z 640,6 milj. zł. w końcu grudnia do 638 milj. zł. na ultimo stycznia. Pożyczki zastawowe zmniejszyły się z 91,1 milj. zł. do 84,9 milj. zł.

Odsetek weksli protestowanych w Banku Polskim wykazuje w styczniu 3·75%, co stanowi duży wzrost w porównaniu z grudniem (2·87%). W danym wypadku wzrost ten nie jest wcale ilustracją trudności płatniczych na rynku pieniężnym, lecz w dużej mierze wynikiem trudności komunikacyjnych. Wśród weksli zaprotestowanych przypada na przemysł włókienniczy 39·5%, metalowy — 18·8%, górniczy — 9·8%, naftowy — 6·6%, garbarski — 4·9% i t. d.

Kronika ustawodawstwa gospodarczego. Z dziedziny gospodarczej zasługują na uwagę następujące rozporządzenia ogłoszone w styczniu:

- Rozporządzenie Min. Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 21. 12. 28. sprawie ulgi celnej na saletrę wapniową;
- „ Min. Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 17. 12. 28. w sprawie zwrotu cła przy wywozie bekonów i szynek;
- „ Min. Skarbu z dn. 13. 1. 29. w sprawie wyznaczenia ostatecznych kontyngentów cukru na czas od 1. 10. 28. do 30. 9. 29.
- „ Min. Skarbu z dn. 26. 11. 28. o powoływaniu i zwalnianiu oraz prawach i obowiązkach maklerów przysięgłych na giełdach pieniężnych;
- „ Spraw Wewn. o ruchu cudzoziemców;
- „ Min. Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 22. 1. 29. w sprawie ustanowienia cła wywozowego na jaja z dn. 1 marca r. b.;
- „ Min. Przemysłu i Handlu z dn. 22. 1. 29. w sprawie uregulowania z dn. 1 marca r. b. wywozu kurzych jaj zagranicę.

Ustawa z dn. 19. 12. 28. o ponownym przedłużeniu terminu przerachowania i konwersji zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu pożyczek państwowych z lat 1918 i 1920.

Rolnictwo. Stan ozimin nie budzi dotychczas obaw, gdyż dostateczna powłoka śnieżna chroni je należycie od ujemnych wpływów atmosferycznych. Korzystając z mroźnej pogody, rolnicy zajęci są młócką. Na rynku zbożowym podaż przewyższała nadal popyt, który ograniczał się tylko do niewielkiego zapotrzebowania młynów. Jedynie większe zapotrzebowanie istniało na artykuły, przeznaczone na wywóz, jak jęczmień i grochy, a obroty nimi były dość ożywione.

Ceny utrzymują się nadal na niskim poziomie. Za żyto płacono przeciętnie 33 zł., wobec 42 w roku poprzednim; za pszenicę — 42 zł., wobec 52 zł. Jedynie przy jęczmieniu i owsie spadek cen nie jest tak jaskrawy, wynosi bowiem 10%. Skutkiem panujących mrozów ruch w handlu ziemniakami był ograniczony, a popyt przewyższał podaż. Ceny utrzymują się na bardzo niskim poziomie zł 6'80 za 100 kg, podczas gdy o tej porze przed rokiem płacono zł 9 za 100 kg. Pomimo spadku cen zboża, a przede wszystkim bydła i nierogacizny, ceny detaliczne mąki i mięsa nie wykazują prawie żadnych zmian. Niezbyt pomyślny był styczeń dla wywozu nierogacizny, skutkiem nasycenia rynków wywozowych w okresie świątecznym.

Wobec niepomyślnej konjunktury dla produktów rolnych, rolnictwo odczuwa coraz silniej brak środków obrotowych. Niewątpliwie utrzymanie cen zboża na dotychczasowym poziomie powstrzyma rolników od czynienia nakładów, co odbije się ujemnie na produkcji rolnej.

Przemysł młynarski. Położenie przemysłu młynarskiego w styczniu kształtowało się niepomyślnie wskutek słabego popytu na mąkę pszenną. Młyny, pracując z przerwami, zatrudnione były w 55% swych możliwości. Podaż ziarna była dostateczna, jednak większych zakupów nie dokonywano z braku gotówki obrotowej. Wobec minimalnego zbytu magazyny młynów przepełnione są zapasami mąki. Brak środków obrotowych i przeładowanie składów towarami zmusiło niektóre młyny do wstrzymania produkcji.

Krochmalnictwo. Podaż ziemniaków skutkiem mrozów była słaba. Sprowadzanie surowca z dalszych okolic nie opłaca się, co wpływa ujemnie na produkcję, która została tego roku ograniczona wobec słabych możliwości wywozu. Na rynku krajowym brak większego ożywienia; skutkiem małej produkcji i wysokich kosztów nie mogą fabryki więcej obniżać cen.

Popyt na płatki ziemniaczane ze strony Szwajcarii był niewielki, a pojedyncze transakcje zawierano bez zysku po 22 fr. szw. loco Bazyleja. W krótkim czasie sytuacja powinna się zmienić, ponieważ dawniejsze kontrakty zostały przeważnie wykonane, a mocniejsza tendencja na rynku światowym dla kukurydzy wpłynie dodatnio i na płatki.

Przemysł cukrowniczy. Produkcja cukru w kampanji r. 1928/29 wyniesie około 670 tys. tonn. Wobec trudności wywozowych zastanawia się przemysł cukrowniczy nad sposobami powiększenia spożycia w kraju. Zbyt cukru na rynku wewnętrznym rozwija się pomyślnie, wykazując spożycie około 12 kg na jednego mieszkańca. Z kampanji r. b. przeznaczono na spożycie w kraju 56%, co wyniesie na głowę mieszkańca około 14 kg.

Rybołówstwo morskie. Z powodu silnych mrozów i burz wyjazdy rybaków na morze w styczniu były utrudnione, skutkiem czego i połowy ryb były mniejsze, aniżeli w poprzednim miesiącu. Ogółem złowiono w styczniu 207 tonn ryb o wartości około 150.000 złotych.

Przemysł węglowy. Wyjątkowo surowa zima tegoroczna spowodowała wielki napływ zamówień na węgiel. Jednak kopalnie nie zdołały wyzyskać pełni pomyślnej konjunktury, skutkiem braku węglarek, wobec czego rozmiary wysyłek nie odpowiadały napływowi zleceń. Z całkowitej ilości zamówionych węglarek w pierwszej połowie stycznia otrzymały kopalnie 75%, a w drugiej połowie miesiąca 50%. Mrozy i zawieje śnieżne utrudniały również w dużej mierze wysyłkę. W wyniku tych przyczyn nie wykonano wielu dostaw na rynek krajowy, gdzie daje się odczuwać dotkliwy brak węgla. Wywóz do Austrii, Szwajcarii, Czechosłowacji i Węgier odbywał się w rozmiarach normalnych, natomiast w mniejszych cokolwiek do państw bałtyckich.

Z uwagi na brak wagonów, którego nie da się usunąć w krótkim czasie, sfery przemysłowe wysunęły projekt, aby Ministerstwo Komunikacji zamawiało węgiel w miesiącach letnich. Jednocześnie przez niższą taryfę kolejowych na węgiel, załadowany w miesiącach letnich, a wyższą w zimowych ludność przyzwyczaiłaby się zaopatrywać w węgiel w okresie słabszej konjunktury w przemyśle węglowym. Dzięki temu wywóz nie doznałby ograniczenia w okresie największego zapotrzebowania opału, a nadto zapewniłoby się pracę przemysłowcom i robotnikom przez cały rok. Według tymczasowych obliczeń wydobycie węgla w styczniu wyniosło 3.945 tys. tonn, wywóz 1.108 tys. tonn, zużycie wewnątrz kraju 2.462 tys. tonn.

Przemysł naftowy. Wydobycie ropy utrzymuje się na poprzednim poziomie. Nieznaczna wyższa wydobywania wykazuje zagłębie borysławskie wskutek dowiercenia szybu „Standard I” o wydajności 40 tonn dziennie. Cena ropy marki borysławskiej zwykłała pod wpływem zakupów konkurencyjnych rafinerij nieznacznie wzrosła.

Podpisanie w drugiej połowie grudnia umowy o uregulowaniu zbytu krajowego produktów ropnych oraz umowy ropnej na dalsze 5 lat przyczyni się do utrwalenia stosunków w przemyśle rafineryjnym. Zużycie benzyny w kraju zwiększyło się w r. 1928 o 28% z powodu rozwijającego się automobilizmu, natomiast zmniejsza się zbył nafty. Od 1 stycznia weszła w życie podwyżka cen produktów naftowych. Konkurencja małych rafinerij w sprzedaży produktów naftowych zaznacza się jedynie w znaczniejszych centrach kraju. Konjunktura w wywozie jest nadal niekorzystna z powodu wzrastającej podaży produktów rumuńskich i rosyjskich.

Wydobycie gazów ziemnych rozwija się nader pomyślnie, czego dowodem jest budowa rurociągu gazowego Daszawa-Lwów. Produkcja wosku ziemnego w Borysławiu i Dźwiniaczu nieznacznie wzrosła i wynosiła około 80 tonn. Rynek zbytu dla wosku ziemnego jest zagranicą, wobec braku zainteresowania się jego przeróbką w kraju.

Przemysł hutniczy. Pierwsza połowa stycznia upłynęła w hutnictwie pod znakiem zastoju zimowego. Dopiero pod koniec miesiąca zakupy ożywiły się znacznie, ponieważ handel hurtowy i przemysł przetwórczy, przygotowując się do sezonu wiosennego, poczęły uzupełniać swe zapasy. Stan zatrudnienia pozostał bez zmiany. W porównaniu do zamówień grudniowych zamówienia styczniowe wzrosły o 23.000 tonn i wyniosły około 67.000 tonn. Składają się na nie zlecenia rządowe w wysokości 28.000 tonn, reszta zaś przypada na zamówienia prywatne. Zlecenia przemysłu metalowego wykazują duży wzrost, co się tłumaczy zwiększonym zapotrzebowaniem fabryk maszyn i narzędzi rolniczych oraz cynkowni. Po wykonaniu zamówień sowieckich, nie otrzymały huty w styczniu nowych zamówień zagranicznych.

Martwy sezon w przemyśle metalowym odbił się bardzo ujemnie na sposobie regulowania zobowiązań. Liczba protestów wzrosła i wynosiła w styczniu 120% ogólnej sumy wpływów pieniężnych Syndykatu, podczas gdy w grudniu tylko 084%. Poprawy tego stanu należy oczekiwać w końcu lutego.

Na odbytem w styczniu posiedzeniu członków Syndykatu Polskich Hut Żelaznych doszło do porozumienia w sprawie rozszerzenia działalności Syndykatu na sprzedaż wewnętrzną i wywóz.

Przemysł metalowy. Od drugiej połowy stycznia rozpoczęła się w przemyśle metalowym nieco żywsza działalność. Zmniejszona przedtem liczba robotników zaczyna się obecnie powiększać w miarę napływu zamówień, jednak dość ograniczonych dotychczas.

Fabryki maszyn i narzędzi rolniczych zaczynają podejmować normalną działalność, przechodząc na pełny tydzień pracy. Obok zamówień krajowych napływają również poważne zamówienia zagra-

niczne, zwłaszcza z Rosji. W wyniku regulowania należności przez odbiorców weksłami od 5—9 miesięcy odczuwają fabryki dotkliwy brak środków obrotowych. W r. ub. osiągnął przemysł maszyn i narzędzi rolniczych w porównaniu z rokiem poprzednim duży postęp, którego wyrazem jest wzrost produkcji w niektórych fabrykach o 30%, a sprzedaży krajowej o 19%.

Odlewnie żelaza przeżywają okres koncentracji pionowej. Po przejściu Zakładów Suchedniowskich przez Hutę Pokoju, zakupiona została odlewnia „Słowianin” w Końskich przez firmę Herzfeld & Victorius. Rok 1928 zaznaczył się w tej gałęzi przemysłu b. korzystnie, wykazując poważny wzrost produkcji, sprzedaży w kraju oraz w stopniu stosunkowo większym wywozu. Widoki na sezon wiosenny są pomyślne a w działach rur kanalizacyjnych i urządzeń sanitarnych nawet bardzo dobre.

Fabryki maszyn przedziałnianych są w pełnym ruchu, wykonywając przeważnie zamówienia zagraniczne. Pomyślnie pracują również fabryki śrub, gwoździ i wideł oraz fabryki kabli stalowych do wind i maszyn wyciągowych w kopalniach, które nadsyłają wiele zamówień.

Wobec przejścia niektórych mniejszych emaljarni przez większe przedsiębiorstwa, zmniejszyła się dzika konkurencja wzajemna i odniedawna przejawia się powolna wyżka cen wyrobów emaljowanych żeliwnych. Utworzenie syndykatu emaljarni żeliwnych jest ciągle przedmiotem narad.

Przemysł ceramiczny. Ze względu na okres zimowy produkcja w przemyśle ceramicznym została zahamowana. Silne i długotrwałe mrozy wyrządziły bardzo znaczne szkody, gdyż zamarzła większa część wyprodukowanej ostatnio surówki. Niepewne dotychczas widoki na rozwój tegorocznego ruchu budowlanego powstrzymują cegielnie od większej produkcji. O ile w końcu stycznia r. ub. rozprzedały cegielnie około 50% wytwórczości, o tyle w roku bieżącym zamówienia napływają skąpo.

Zdolność produkcyjna fabryk cementu wykorzystana była w r. 1928 od 70 — 90%. Zużycie cementu w kraju wyniosło 970 tys. tonn, wobec 630 tys. tonn w r. 1927. Wywieziono zagranicę 80 tys. tonn, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem poprzednim o 60 tys. tonn. Spadek wywozu wywołany został zwiększeniem zapotrzebowaniem w kraju i niżką cen na rynkach światowych. Ceny cementu utrzymują się od roku na jednym poziomie zł 7.25 za 100 kg. Regulowanie zobowiązań jest zadowalające; wpływy gotówkowe wynoszą 92%. Weksle wystawiane są na terminy do 3 miesięcy.

Syndykat przemysłu cementowego został przedłużony na dalsze 2 lata. Odrębny syndykat eksportowy został zlikwidowany, a czynności jego przejęła ogólna organizacja sprzedaży p. f. „Centro-cement“.

Wprowadzenie wspólnego biura sprzedaży przez fabryki fajansu i porcelany unormowało warunki zbytu. Produkcja odbywa się normalnie i obliczona jest w pewnym zakresie na wywóz do Anglii, Argentyny i Łotwy.

Przemysł nawozów sztucznych. W dziale nawozów sztucznych styczeń stanowi początek kampanji wiosennej. Według dotychczasowego napływu zamówień tegoroczne zapotrzebowanie jest większe o 30% od zeszłorocznego. Większym popytem cieszą się związki potasowe wysokoprocentowe oraz saletra chilijska, natomiast mniejsze zamówienia napływają na azotniak. Wzrost zamówień na krajowe nawozy sztuczne tłumaczy się w pewnej mierze zupełnym brakiem na rynku żużli Thomasa z powodu lokautu w zagłębiu westfalskiem. Brak tomasyny wywołał wyżkę jej ceny, wreszcie spowodował lepszą konjunkturę dla superfosfatu.

Wysyłka nawozów potasowych z Stebnika wynosiła w styczniu 14.000 tonn

„ „ „ z Kałusza „ 13.500 „

Wywóz kainitu odbywał się w małych ilościach do Czechosłowacji. Ceny i warunki sprzedaży pozostały niezmienione.

Przemysł gumowy. Wartość produkcji wyrobów gumowych zwiększyła się w r. 1928 o 51%, sprzedaży krajowej o 56%, wywozu o 49%. Produkcja dzienna obuwia i kaloszy firmy „Pepege“ w Grudziądzu, wynosząca z początku 1928 r. około 12.000 par, wzrosła w grudniu do 26.000 par. Fabrykacja opon samochodowych jest już rozpoczęta, lecz sprzedaż nie rozpocznie się przed marcem, gdyż nowy fabrykat próbuje firma we własnym użyciu. W razie życzliwego przyjęcia opon, ilość zatrudnionych robotników zwiększy się o 1000.

Przemysł drzewny. Zawarte świeżo prowizorium drzewne z Niemcami nie wywołało chwilowo korzystniejszych zmian w przemyśle drzewnym. Na słabe transakcje surowcem wpływają zbyt wygórowane ceny, ustalone w listopadzie ub. roku przez dyrekcje lasów państwowych i właścicieli pry-

watnych. W sprzedaży drzewa tartego niema ożywienia, gdyż obecna pora jest jeszcze zawczesna. Dodatnim skutkiem zawartego z Niemcami prowizorium drzewnego jest ustalenie cen na rynkach francuskim i holenderskim dla polskich materiałów tartych, ponieważ przedtem ceny miały tendencję zniżkową. W związku z programem budowlanym rządu francuskiego, Francja brana jest pod uwagę, jako poważny odbiorca materiałów tartych. Zapotrzebowanie Anglii w okresie zimowym zmniejszyło się znacznie, przytem konkurencja krajów północnych coraz bardziej wypiera drzewo polskie z tego rynku.

Ostra i śnieżna zima wpływa korzystnie na postęp wyrębu w lasach. Tegoroczny etat rębny jest mniejszy, aniżeli w latach poprzednich, co niewątpliwie znajdzie swój wyraz w wyższe cen.

Fabryki mebli zatrudnione są wpelni nad wykonaniem obficie napływających zamówień. Regulowanie zobowiązań następuje tylko weksłami.

Przemysł garbarski znajduje się w dość ciężkiej sytuacji, której wyrazem jest ograniczenie produkcji i trudności płatnicze niektórych fabryk. Położenie komplikuje wielka ilość małych warsztatów, które usuwają się z pod ciężarów publicznych, nakładanych na większe przedsiębiorstwa i prowadzą z nimi ostrą konkurencję. Dotkliwy brak środków obrotowych zaostża się jeszcze bardziej, skutkiem wycofywania się z tej gałęzi przemysłu banków prywatnych.

Wyrób skór lakierowanych, wprowadzony przez niektóre garbarnie, rozwija się bardzo dobrze. Spadek cen zagranicznych skór lakierowanych i gemzowych wywołał również w kraju tendencję zniżkową.

Ministerstwo Rolnictwa rozesłało okólnik do wszystkich gmin, w obrębie których znajdują się rzeźnie, aby stosowano wszelkie środki ostrożności przy zdejmowaniu skór. Ponieważ skóry będą stemplowane znakami rzeźni, zarządzenie to usunie przyczynę, która oddziaływała ujemnie na gatunek surowca.

Przemysł włókienniczy.

a) Ruch kartelowy. Przemysł włókienniczy przeżywał w okresie sprawozdawczym silny ruch kartelowy. Po długotrwałych naradach zawarto wreszcie szereg umów, na mocy których większa część produkcji przemysłu włókienniczego została zsyndikalizowana. Wszystkie umowy oparte są na mniejwięcej jednakowych zasadach i poświęcają wiele uwagi skróceniu terminów wekslowych.

Od 1 lutego rozpoczął działalność kartel p. n. „Zrzeszenie przędzalni bawełnianych w Polsce”. Kartelizacja przędzalni odbija się na całym przemyśle bawełnianym, ponieważ warunki sprzedaży tkanin nie mogą z konieczności odbiegać od warunków przędzalni.

Poza tem ruch kartelowy objął przemysł wełniany, farbiarnie i wykończalnie oraz przemysł konfekcyjny.

b) Produkcja i zbyt. Fabryki pluszu i welwetu w Białymstoku nagromadziły wielkie zapasy towarów i zostały zmuszone do wstrzymania pracy na okres kilku tygodni. Fabryki koców zatrudnione są dobrze, pracując w dużej mierze na wywóz do Chin, Japonji, Syrii, Palestyny, Turcji i innych krajów. Większe fabryki sukna w Białymstoku pracowały na skład, mniejsze były nieczynne.

Fabryki sukna w Bielsku pracują nad wykończeniem zamówionych towarów letnich. Zamówienia te wpłynęły w mniejszych ilościach, niż w roku poprzednim, skutkiem nadmiernego zadłużenia kupiectwa i pozostałych zapasów u hurtowników. Wywóz towarów letnich jest już przeważnie na ukończeniu. W porównaniu z rokiem poprzednim eksportowano tego roku mniej, przyczem sposób zapłaty pogorszył się.

Fabryki włókiennicze w Częstochowie zatrudnione są przez pełne 6 dni na 2 zmiany. Stan zamówień zapewnia pracę przez 3 — 4 miesiące.

W przemyśle łódzkim panuje jeszcze nastrój międzysezonowy. Warunki atmosferyczne, mrozy i obfite opady śnieżne wywołały osłabienie ruchu. Mimo to jednak w składach niema większych ilości towaru.

Przemysł trykotowy przechodził pomyślną konjunkturę, w wyniku której wszelkie zapasy towarów zostały rozprzedane.

W przemyśle hafciarskim sezon, rozpoczynający się zwykle w drugiej połowie stycznia, w tym roku uległ opóźnieniu; ożywienia należy się spodziewać dopiero w lutym.

Handel. Okres międzysezonowy, który wpływa na położenie przemysłu, odbija się również wyraźnie na obrotach handlowych. Po chwilowem ożywieniu przedświątecznem w grudniu nastąpił w niektórych gałęziach handlu częściowy zastój. Silne mrozy i zasypy śnieżne utrudniały komunikację i do-

stawę wielu artykułów spożywczych. Na zmniejszenie obrotów wpływa obecnie stopniowe wycofywanie z obiegu weksli długoterminowych i zastosowywanie przez przemysł większych środków ostrożności przy udzielaniu kredytów. Wszystkie te przyczyny wpłynęły na uszczuplenie środków obrotowych handlu i wywołały pogorszenie wypłacalności zobowiązań, które po okresie świątecznym sięgają znacznych sum.

W ostatnich czasach stosuje kupiectwo coraz częściej sprzedaż na raty. Nieopracowana w szczegółach i nieujęta w żaden system sprzedaż ta naraziła kupców niejednokrotnie na poważne straty. Celem ich uniknięcia tworzą się przy organizacjach kupieckich sekcje sprzedających na raty, których zadaniem jest stworzyć jednolite warunki sprzedaży.

Sprawa rozpowszechniania sprzedaży wyrobów krajowych jest przedmiotem narad izb handlowych z przedstawicielami przemysłu. Z konferencji tych dowiaduje się kupiectwo, że wiele artykułów importowanych jest wyrabianych w kraju w gatunku wcale nie gorszym. Takie porozumienia organizacji handlowych i przemysłowych mają bardzo doniosłe znaczenie dla podniesienia wytwórczości krajowej.

Za przykładem przemysłu organizuje się również handel hurtowy dla ustalenia warunków sprzedaży. Na uwagę zasługuje umowa hurtowników wyrobów żelaznych i metalowych, która przewiduje kredyt wekslowy do 4-ch miesięcy. Na wypadek złamania umowy przewidziane są kary. W razie uchybienia terminom płatności umieszczani są odbiorcy na czarnej liście.

Żegluga. W dn. 31 grudnia 1928 r. polska flota handlowa liczyła 17 statków morskich. Z powyższej liczby 14 statków, w tem 9 towarowych i 5 pasażerskich, należało do Tow. „Żegluga Polska”. W roku ubiegłym statki towarowe tego przedsiębiorstwa przewiozły ogółem 431.269 tonn. W wywozie największe znaczenie miał węgiel i drzewo, w przywozie — tomasówka, fosfaty, złom żelazny i rudy. Wpływy za frachty wynosiły za czas od 1 kwietnia do 31 grudnia r. ub. zł 5,199.529. Walut obcych odstąpiono w tym czasie Bankowi Gospodarstwa Krajowego na sumę zł 1,394.000. Statki przedsiębiorstwa za czas od 1. IV. do 31. XII. ub. r. odwiedziły 90 razy porty polskie, a 161 porty cudzoziemskie.

Statki pasażerskie przedsiębiorstwa utrzymują regularną komunikację pomiędzy Gdańskiem, Gdynią, Sopotami, Orłowem, Helem i Jastarnią.

Przewieziono pasażerów w ub. r.:

linjami przybrzeżnemi	101.000; wpływy z tego zł	237.500
w podróżach zagranicznych	1.016; „ „ „	175.000

W najbliższym czasie tonaż floty polskiej zwiększy się około 80%, gdyż Polsko-Bałtyckie Towarzystwo Okrętowe uruchomi 4 statki pasażersko-towarowe o tonażu ogólnym 18.000 tonn, zaś Polsko-Skandynawskie Tow. Transportowe zakupi 2 statki o pojemności 3.000 tonn każdy.

Pomimo silnych mrozów port gdyński w styczniu nie zamarzał, lecz przeciwnie, ze względu na zamknięcie żeglugi w północnej części zatoki Botnickiej, w wolnej od lodów Gdyni panował ruch większy, niż w czasie sezonu letniego.

Do portu przybyło statków 106 o pojemności 90.625 tonn rej. netto z ładunkiem saletry, łomu żelaznego, kamienia brukarskiego, śledzi, bawełny, tytoniu, kawy i drobnicy, ogólnej wagi 11.424 tonn. Wyjechało z portu 118 statków o pojemności 103.182 tonn rej. netto, które wywiozły 1.857 pasażerów i 202.915 tonn towaru. Obok podstawowego ładunku węgla, wywieziono w styczniu 3.773 tonn cukru. Do dotychczasowych towarów, przechodzących przez Gdynię, przybyły zatem cukier, kawa i tytoń.

Rynek pracy. Liczba bezrobotnych w styczniu wydatnie się zwiększyła. Oprócz pracowników umysłowych i górników wzrost bezrobocia ogarnął wszystkie inne grupy zawodowe. Najbardziej, gdyż prawie o 50% w porównaniu ze stanem w grudniu, wzrosła liczba bezrobotnych niewykwalifikowanych. Wśród pracowników wykwalifikowanych największy wzrost bezrobocia nastąpił w przemyśle budowlanym, wreszcie włókienniczym.

Liczba bezrobotnych w końcu poszczególnych tygodni stycznia wynosiła:

5.I. — 134.255	26.I. — 161.189
12.I. — 145.576	2.II. — 166.184
19.I. — 153.636	

W końcu stycznia wypowiedzieli robotnicy przemysłu węglowego na Śląsku umowę zbiorową, której termin upływa dopiero 15 marca, domagając się 20% podwyżki płac.

Rachunek Zastępstw (obróć gotówkowy) za rok 1928.

ODDZIAŁ Banku Polskiego, któremu Zastępstwo podlega	Zastępstwo	S T A N				O B R O T Y				S T A N			
		dnia 31 grudnia 1927 r.				w roku 1928				dnia 31 grudnia 1928 r.			
		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma	
		Z	Ł	O	T	Y	C	H					
Warszawa	Ciechanów	—	—	8.278	63	4.606.732	78	4.529.538	74	68.915	41	—	—
"	Gdańsk, Nowy Port	9.954	17	—	—	187.479	25	197.433	42	—	—	—	—
"	Grodzisk Mazow. .	—	—	—	—	73.462	43	62.691	80	10.770	63	—	—
"	Grójec	—	—	—	—	124.142	97	115.855	13	8.287	84	—	—
"	Łowicz	21.885	55	—	—	4.109.502	24	4.094.945	45	36.442	34	—	—
"	Płońsk	17.132	74	—	—	2,353.449	83	2,346.992	34	23.590	23	—	—
"	Pruszków	5.022	37	—	—	1,784.283	37	1,775.653	87	13.651	87	—	—
"	Pułusk.	5.580	77	—	—	1,102.434	62	1,105.502	62	2.512	77	—	—
"	Radzymin	—	—	—	—	122.746	20	117.956	04	4.790	16	—	—
"	Skierniewice	14.798	17	—	—	2,104.600	89	2,097.223	09	22.175	97	—	—
"	Sochaczew	1.065	67	—	—	893.279	52	839.696	02	54.649	17	—	—
"	Żyrardów	8.265	91	—	—	2,071.362	86	2,055.429	49	24.199	28	—	—
Białystok	Bielsk Podlaski. .	—	—	—	—	11.149	20	11.107	20	42	—	—	—
"	Sokołka	—	—	—	—	211.931	83	201.209	24	10.722	59	—	—
"	Wysokie Maz. . . .	—	—	—	—	117.958	18	110.290	13	7.668	05	—	—
Bielsko n/Śl.	Cieszyn.	2.557	90	—	—	3,028.637	45	3,011.009	45	20.185	90	—	—
"	Oświęcim.	192	80	—	—	7,625.397	19	7,524.020	76	101.569	23	—	—
"	Żywiec	2.230	89	—	—	3,911.905	51	3,896.430	98	17.705	42	—	—
Brześć n/Bugiem	Baranowicze . . .	111.646	20	—	—	7,179.499	73	7,185.028	07	106.117	86	—	—
"	" w likw.	24.238	43	—	—	—	—	24.238	43	—	—	—	—
"	Biała Podlaska . .	16.763	56	—	—	4,228.675	77	4,206.669	49	38.769	84	—	—
"	" " w likw.	16.906	55	—	—	—	—	16.906	55	—	—	—	—
"	Kobryń.	38.761	75	—	—	2,324.444	98	2,336.145	93	27.060	80	—	—
"	Nieśwież	—	—	—	—	491.068	41	481.935	29	9.133	12	—	—
"	Prużana	—	—	9.667	97	1,213.411	02	1,183.060	05	20.683	—	—	—
"	Włodawa	—	—	—	—	266.863	31	252.315	13	14.548	18	—	—
Bydgoszcz	Łobżenica	—	—	—	—	182.966	51	178.133	39	4.833	12	—	—
"	Nakło	8.840	62	—	—	2,236.271	31	2,236.751	17	8.360	76	—	—
"	Żnin	—	—	—	—	1,166.873	10	1,171.563	25	—	—	4.690	15
Chojnice	Sępólno	1.785	65	—	—	1,247.737	19	1,235.520	09	14.002	75	—	—
"	Tuchola	—	—	—	—	110.063	39	102.510	95	7.552	44	—	—
"	Więcbork	—	—	—	—	123.024	36	119.336	51	3.687	85	—	—
Drohobycz	Borysław	19.415	86	—	—	6,602.665	16	6,574.596	96	47.484	06	—	—
"	Sambar.	4.256	24	—	—	4,564.625	28	4,546.206	38	22.675	14	—	—
"	Stryj	23.293	40	—	—	7,396.459	37	7,357.073	29	62.679	48	—	—
Gniezno	Janowiec	—	—	1.134	31	1,682.932	49	1,678.205	04	3.593	14	—	—
"	Mogilno	13.430	29	—	—	2,001.220	36	2,016.368	94	—	—	1.718	29
"	Słupca	—	—	—	—	14.038	84	13.693	64	345	20	—	—
"	Trzemeszno.	—	—	—	—	25.980	33	27.697	88	—	—	1.717	55
"	Września	612	80	—	—	3,996.389	05	3,985.209	40	11.792	45	—	—
Grodno.	Nowogródek	18.477	57	—	—	134.149	66	145.699	84	6.927	39	—	—
"	Słomim w likw. . . .	25.478	29	—	—	1.481	18	23.767	05	3.192	42	—	—
"	Wołkowysk.	32.010	95	—	—	3,310.351	77	3,297.788	88	44.573	84	—	—
Grudziądz	Świecie.	—	—	7.572	86	2,409.951	85	2,405.952	25	—	—	3.573	26
Jasło.	Brzozów	—	—	—	—	629.970	60	622.176	53	7.794	07	—	—
"	Gorlice	—	—	—	—	2,198.331	61	2,185.807	83	12.523	78	—	—
"	Krosno	—	—	11.248	93	3,947.423	67	3,927.036	52	9.138	22	—	—
"	Rymanów	—	—	—	—	167.062	50	163.126	08	3.936	42	—	—
"	Sanok	24.850	24	—	—	3,118.317	19	3,131.965	33	11.201	10	—	—
Kalisz	Konin	39.266	31	—	—	3,771.112	03	3,779.547	79	30.830	55	—	—
"	Sieradz.	7.848	37	—	—	1,796.772	76	1,795.733	69	8.887	44	—	—
"	Zduńska Wola	—	—	2.538	34	2,963.271	78	2,893.961	98	66.771	46	—	—
Katowice	Pszczyna	8.299	01	—	—	1,418.826	33	1,405.404	67	21.720	67	—	—
Kielce	Działoszyce	12.546	16	—	—	1,673.628	24	1,627.491	50	58.682	90	—	—
"	Jędrzejów	12.703	22	—	—	3,145.012	78	3,121.781	26	35.934	74	—	—
"	Pińczów	—	—	—	—	136.276	13	134.494	58	1.781	55	—	—
"	Suchedniów.	—	—	—	—	17.234	55	17.309	65	8.664	57	—	—
"	Szczekociny	—	—	—	—	375.574	78	366.910	21	—	—	75	10
Kołomyja.	Horodenka	—	—	—	—	343.608	25	336.186	37	7.421	88	—	—
Do przeniesienia		550.118	41	40.441	04	113,054.023	94	112,404.294	61	1,171.181	05	11,774	35

Rachunek Zastępstw (obróć gotówkowy) za rok 1928.

ODDZIAŁ Banku Polskiego, któremu Zastępstwo podlega	Zastępstwo	S T A N dnia 31 grudnia 1927 r.				O B R Ó T Y w roku 1928				S T A N dnia 31 grudnia 1928 r.			
		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma	
		Z	Ł	O	T	Y	C	H					
	<i>Z przeniesienia</i>	550.118	41	40.441	04	113,054.023	94	112,404.294	61	1,171.181	05	11.774	35
Kołomyja	Kosów	—	—	—	—	52.398	40	49.896	99	2.501	41	—	—
"	Śniatyń	12.093	—	—	—	1,515.024	08	1,514.573	88	12.543	20	—	—
Kraków	Bochnia	15.736	17	—	—	3,538.313	68	3,529.969	52	24.080	33	—	—
"	Chrzanów	11.335	18	—	—	5,862.478	15	5,853.252	71	20.560	62	—	—
"	Miechów	7.651	31	—	—	2,329.884	79	2,325.439	59	12.096	51	—	—
"	Wadowice	17.714	50	—	—	7,759.837	98	7,740.312	49	37.239	99	—	—
"	Wieliczka	6.566	60	—	—	2,407.192	74	2,396.747	70	17.011	64	—	—
Królewska Huta .	Lubliniec	—	—	136	10	490.893	26	484.617	61	6.139	55	—	—
"	Nowa Wieś	—	—	—	—	52.081	27	51.336	33	744	94	—	—
"	Świętochłowice . .	—	—	—	—	805	50	811	40	—	—	5	90
"	Tarnowskie Góry .	—	—	—	—	1,861.824	15	1,840.657	43	21.166	72	—	—
"	Wielkie Hajduki .	—	—	—	—	90.353	21	89.417	93	935	28	—	—
Leszno	Gostyń	12.131	67	—	—	2,841.227	35	2,842.584	31	10.774	71	—	—
"	Kościan	9.065	60	—	—	2,804.421	49	2,820.343	83	—	—	6.856	74
"	Rawicz	9.745	03	—	—	3,733.481	70	3,697.976	66	45.250	07	—	—
"	Wolsztyn	—	—	—	—	4.075	85	4.087	50	—	—	11	65
Lidzbark	Brodnica	20.034	27	—	—	5,195.433	19	5,157.119	70	58.347	76	—	—
"	Działdowo	—	—	500	89	1,350.782	48	1,351.356	76	—	—	1.075	17
"	Lubawa	—	—	7.427	02	2,546.290	63	2,534.159	87	4.703	74	—	—
"	Mława	2.637	77	—	—	5,628.367	85	5,567.427	01	63.578	61	—	—
"	Nowe Miasto	383	40	—	—	1,853.216	22	1,854.325	44	—	—	725	82
"	Przasnysz	—	—	—	—	225.920	65	222.387	99	3.532	66	—	—
Lublin	Chełm	43.111	97	—	—	6,137.009	42	6,105.364	58	74.756	81	—	—
"	Lubartów	600	10	—	—	1,476.947	50	1,452.331	01	25.216	59	—	—
"	Puławy	—	—	—	—	226.890	97	221.229	69	5.661	28	—	—
Lwów	Bóbrka	—	—	—	—	24.897	66	24.696	58	201	08	—	—
"	Brody	20.570	04	—	—	2,848.500	43	2,848.725	95	20.344	52	—	—
"	Brzeżany	—	—	11.085	92	2,674.412	77	2,644.306	64	19.020	21	—	—
"	Kamionka Strum. .	—	—	—	—	148.637	11	143.045	68	5.591	43	—	—
"	Przemysły	—	—	—	—	31.819	32	32.041	43	—	—	222	11
"	Rawa Ruska	9.056	76	—	—	1,465.289	89	1,461.640	83	12.705	82	—	—
"	Sokal	11.640	20	—	—	1,905.570	68	1,901.414	23	15.796	65	—	—
"	Złoczów	13.698	46	—	—	3,276.978	06	3,256.674	10	34.002	42	—	—
Łomża	Grajewo	—	—	—	—	97.827	75	88.018	77	9.808	98	—	—
"	Ostrołęka	—	—	2.581	96	1,906.322	88	1,891.510	48	12.230	44	—	—
"	Ostrów Maz.	16.551	99	—	—	3,376.014	87	3,378.741	61	13.825	25	—	—
Łódź	Aleksandrów	—	—	—	—	59.321	87	57.155	93	2.165	94	—	—
"	Łask	2.030	02	—	—	1,186.429	58	1,168.628	34	19.831	26	—	—
"	Łęczyca	55.234	87	—	—	2,318.364	37	2,356.019	58	17.579	66	—	—
"	Pabjanice	51.607	75	—	—	6,766.948	79	6,738.110	97	80.445	57	—	—
"	Zgierz	20.632	43	—	—	4,731.931	09	4,691.614	63	60.948	89	—	—
Łuck	Kowel	105.060	42	—	—	8,609.557	37	8,582.524	43	132.093	36	—	—
"	Włodzimierz Woł. .	24.481	85	—	—	4,734.209	95	4,668.718	41	89.973	39	—	—
Nowy Sącz	Grybów	—	—	—	—	285.417	32	280.799	46	4.617	86	—	—
"	Limanowa	—	—	—	—	843.024	15	838.886	35	4.137	80	—	—
"	Nowy Targ	6.117	32	—	—	3,001.615	10	2,997.899	09	9.833	33	—	—
"	Zakopane	27.591	54	—	—	6,079.669	07	6,006.077	68	101.182	93	—	—
Ostrów (Pozn.) . .	Krotoszyn	2.075	35	—	—	3,654.034	41	3,612.707	60	43.402	16	—	—
"	Kępno	—	—	1.837	39	1,978.859	21	1,958.109	75	18.912	07	—	—
"	Pleszew	2.685	74	—	—	3,594.228	59	3,605.449	52	—	—	8.535	19
"	Wieluń	26.299	16	—	—	3,878.029	14	3,862.872	28	41.456	02	—	—
"	Jaworzno	—	—	—	—	1.367	82	1.393	52	—	—	25	70
Pińsk	Drohiczyń Poleski .	1.929	05	—	—	381.766	33	377.274	72	6.420	66	—	—
"	Łuniniec	—	—	—	—	19.045	74	13.313	56	5.732	18	—	—
Piotrków	Radomsko	20.653	01	—	—	9,413.824	52	9,364.820	28	69.657	25	—	—
Płock	Gostynin	1.534	50	—	—	776.017	28	762.306	81	15.244	97	—	—
"	Rypin	13.274	71	—	—	3,194.352	14	3,148.283	99	59.342	86	—	—
"	Sierpe	12.466	50	—	—	1,677.851	21	1,637.303	43	53.014	28	—	—
	<i>Do przeniesienia</i>	1,164.116	65	64.010	32	257,981.312	92	256,513.109	17	2,597.542	71	29.232	63

Rachunek Zastępstw (obróć gotówkowy) za rok 1928.

ODDZIAŁ Banku Polskiego, któremu Zastępstwo podlega	Zastępstwo	S T A N				O B R O T Y				S T A N			
		dnia 31 grudnia 1927 r.				w roku 1928				dnia 31 grudnia 1928 r.			
		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma	
		Z	Ł	O	T	Y	C	H					
	<i>Z przeniesienia</i>	1,164.116	65	64.010	32	257,981.312	92	256,513.109	17	2,597.542	71	29.232	63
Poznań	Czarnków	1.462	23	—	—	1,302.408	33	1,291.993	35	11.877	21	—	—
"	Grodzisk	165	75	—	—	1,323.313	52	1,313.805	—	9.674	27	—	—
"	Oborniki	—	—	—	—	427.718	94	411.831	39	15.887	55	—	—
"	Szamotuły	—	—	3.350	56	2,545.666	54	2,525.663	42	16.652	56	—	—
"	Śrem	180	95	—	—	1,098.803	58	1,094.719	95	4.264	58	—	—
"	Wągrowiec	11.015	26	—	—	3,085.497	16	3,086.710	99	9.801	43	—	—
"	Wronki	—	—	—	—	230.116	97	225.446	20	4.670	77	—	—
"	Zbąszyn	—	—	—	—	63.741	70	63.051	31	690	39	—	—
Przemyśl	Lisko	—	—	—	—	117.024	97	108.468	05	8.556	92	—	—
"	Sądowa Wisznia	1.599	46	—	—	432.449	57	430.097	62	3.951	41	—	—
Radom	Końskie	—	—	10.966	54	4,158.936	97	4,132.440	34	15.530	09	—	—
"	Opatów	31.307	64	—	—	3,992.168	64	3,946.218	17	77.258	11	—	—
"	Ostrowiec	16.477	55	—	—	7,941.874	27	7,801.366	75	156.985	07	—	—
"	Sandomierz	1.236	36	—	—	3,366.410	14	3,338.515	18	29.131	32	—	—
"	Skarżysko-Kam.	—	—	—	—	807.681	27	794.891	65	12.789	62	—	—
Równe	Dubno	11.208	42	—	—	4,955.885	03	4,909.400	02	57.693	43	—	—
"	Krzemieniec	10.070	46	—	—	3,922.454	71	3,876.294	44	56.230	73	—	—
"	Sarny	—	—	—	—	564.995	44	545.590	44	19.405	—	—	—
Rybnik	Wodzisław k/Ryb.	—	—	—	—	14.663	17	14.234	50	428	67	—	—
Rzeszów	Tarnobrzeg	1.650	95	—	—	1,599.111	91	1,595.559	98	5.202	88	—	—
Siedlce	Łuków	3.552	26	—	—	2,007.761	85	1,993.399	83	17.914	28	—	—
"	Międzyrzec	—	—	—	—	980	—	855	80	124	20	—	—
Sosnowiec	Będzin	111.687	33	—	—	18,868.873	45	18,715.311	70	265.249	08	—	—
"	Dąbrowa Górnicza	3.756	72	—	—	3,158.799	97	3,122.943	41	39.613	28	—	—
"	Olkusz	—	—	11.283	92	2,707.501	49	2,691.403	44	4.814	13	—	—
"	Zawiercie	—	—	—	—	398.062	69	381.385	94	16.676	75	—	—
Stanisławów	Buczacz	48.556	63	—	—	4,234.174	58	4,224.490	37	58.240	84	—	—
"	Dolina	—	—	—	—	19.210	90	18.207	59	1.003	31	—	—
"	Kałusz	2.354	40	—	—	1,915.886	60	1,899.391	78	18.849	22	—	—
"	Nadwórna	—	—	—	—	197.391	05	194.575	27	2.815	78	—	—
"	Tłumacz	69	90	—	—	1,409.604	31	1,420.774	33	—	—	11.100	12
Starogard	Chojnice	30.346	47	—	—	863.649	33	893.995	80	—	—	—	—
Suwałki	Augustów	7.103	09	—	—	1,328.755	44	1,305.159	85	30.698	68	—	—
Tarnopol	Czortków	92.091	33	—	—	8,301.757	11	8,326.858	28	66.990	16	—	—
"	Zaleszczyki	—	—	—	—	72.384	60	74.455	72	—	—	2.071	12
Tarnów	Brzesko	1.110	95	—	—	1,541.648	21	1,533.135	11	9.624	05	—	—
"	Mielec	—	—	3.654	52	2,845.074	33	2,818.071	48	23.348	33	—	—
Tczew	Kartuzy	—	—	1.350	22	1,748.419	88	1,744.757	13	2.312	53	—	—
Tomaszów-Maz.	Brzeziny	33.410	30	—	—	2,671.443	96	2,640.016	64	64.837	62	—	—
"	Opoczno	10.314	34	—	—	1,591.532	49	1,584.059	66	17.787	17	—	—
"	Rawa Maz.	22.953	19	—	—	2,017.225	49	1,996.401	07	43.777	61	—	—
Toruń	Chełmno	34.933	48	—	—	6,397.479	87	6,412.558	29	19.855	06	—	—
"	Chełmża	—	—	—	—	1,153.562	41	1,147.666	94	5.895	47	—	—
"	Wąbrzeźno	10.101	81	—	—	3,134.179	63	3,097.900	85	46.380	59	—	—
Wejherowo	Gdynia	—	—	647	86	5,692.604	41	5,632.982	71	58.973	84	—	—
"	Puck	—	—	—	—	400	—	302	20	97	80	—	—
Wilno	Brasław	—	—	—	—	48.327	81	47.216	01	1.111	80	—	—
"	Lida	16.153	04	—	—	3,962.001	46	3,944.019	34	34.135	16	—	—
Włocławek	Aleksandrów-Kuj.	—	—	—	—	30.246	07	23.304	65	6.941	42	—	—
"	Koło	41.281	77	—	—	3,827.131	70	3,808.713	82	59.699	65	—	—
"	Kutno	15.074	91	—	—	6,831.682	81	6,776.527	09	70.230	63	—	—
"	Lipno	4.443	02	—	—	3,849.983	23	3,843.816	50	10.609	75	—	—
Zamość	Biłgoraj	—	—	—	—	810	—	814	22	—	—	4	22
"	Hrubieszów	—	—	—	—	2,633.399	45	2,529.673	44	103.726	01	—	—
"	Krasnystaw	3.959	31	—	—	2,141.306	88	2,034.463	52	110.802	67	—	—
"	Tomaszów Lub.	15.706	43	—	—	1,454.875	78	1,434.766	33	35.815	88	—	—
	Razem . . .	1,759.452	36	95.263	94	398,990.364	99	396,333.784	03	4,363.177	47	42.408	09